

Aan
de gemeenteraad

Datum
Zaaknummer 2021-0176420

Betreft Tussenstand uitvoering visie Van opvang naar wonen
2020-2025

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Pijler Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Jeannette van Walderveen
E-mail: j.van.walderveen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college informeert de raad over voortgang van de uitvoering van visie, die door de raad is vastgesteld, conform toezegging twee keer per jaar.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In de raadscommissie van 31 maart 2021 is toegezegd de raad twee keer per jaar een raadsinformatiebrief over de voortgang van de visie Van opvang naar wonen 2020-2025 zal ontvangen. (toezegging 210323/T5). En in de vorige raadsinformatiebrief (mei 2021) is aangekondigd dat we in het vierde kwartaal de raad opnieuw zouden informeren.

Wat is de te delen informatie?

We zijn op de goede weg, maar we zijn nog niet waar we willen zijn. Dat is in het kort de stand van zaken van de uitvoering van de visie Van opvang naar wonen 2020-2025.

Veel van de mooie resultaten die we al hebben geboekt, zoals de vernieuwde opvang, realisatie van kleinschalige tussenvoorzieningen in Sterrenburg en aan de Spuiweg en de start van initiatieven De Rustplek en Kamers met Aandacht hebben we in de vorige raadsinformatiebrief (mei 2021) al uitgebreider beschreven. We zullen die hier niet herhalen. In bijlage 1 Uitvoeringsprogramma Visie opvang naar wonen vindt u het totaaloverzicht van alle acties en de stand van zaken.

In deze raadsinformatiebrief noemen we de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen half jaar, nieuwe resultaten en een vooruitblik op komend jaar.

Aanmeldingen

Het aantal daklozen stijgt. De eerste helft van het jaar kwamen bij de Toegangspoort Nieuwe Start 192 meldingen voor opvang binnen. Ter vergelijking: in heel 2020 waren er 310 meldingen voor nachtopvang bij het Leger des Heils. Niet iedereen had uiteindelijk opvang (in onze regio) nodig, maar een stijging is duidelijk merkbaar. Het betreft hierbij zowel alleenstaande volwassenen als gezinnen en jongeren. De oorzaken hebben deels een relatie met corona: mensen kunnen minder makkelijk bij netwerk terecht en psychische problemen verergeren. Bovendien worden mensen met kwetsbaar en flexibel werk harder getroffen door de lockdowns, o.a.

arbeidsmigranten. We zien ook dat mensen steeds meer moeite hebben met het vinden van een woning. We monitoren het mogelijk aanzuigende effect van het afschaffen van de eigen bijdrage voor crisisopvang.

Doorstroom

De doorstroom vanuit opvang naar vervolgplekken (zelfstandig wonen, tussenplek of beschermd wonen) gaat bovendien niet zoals we hoopten toen begin 2020 toen de visie werd vastgesteld. De gemiddelde duur van uitstroom vanuit opvang naar een vervolgplek is voor jongeren wel binnen 3 maanden het afgelopen half jaar, maar voor volwassenen en gezinnen duurt het helaas vaak langer. De krapte op de woningmarkt speelt hierin een rol. Een deel van de mensen heeft recht op voorrang, maar ook daarbij duurt het nog lang voor een woning beschikbaar is. Via reguliere weg gaat het vaak ook minder makkelijk. En is doorstroom naar een tussenplek of beschermd wonen nodig, dan is de beschikbaarheid van (voldoende) passende plekken een knelpunt.

Extra woonplekken en tussenvoorzieningen

Om ondanks de krappe woningmarkt, ruimte te bieden aan kwetsbare doelgroepen is de regionale Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen (HKG) opgesteld. In deze agenda zijn regionaal twee actielijnen afgesproken: 1. Uitstroom in de zelfstandige woningvoorraad, 2. De ontwikkeling van nieuwe woonzorgvormen.

De ambitie van de Agenda HKG is nog niet gerealiseerd. In de afgelopen twee jaar zijn circa 70 extra woonplekken voor dak- en thuislozen gerealiseerd, vooral in Dordrecht. Een deel daarvan is tijdelijk. Het afgelopen half jaar zijn bijvoorbeeld 8 leegstaande woningen in Nieuw Thureborgh tijdelijk verhuurd aan dakloze jongeren. Er zijn 5 particuliere huurwoningen tijdelijk gehuurd door de gemeente en vervolgens verhuurd aan dakloze gezinnen (tegen een aangepaste huurprijs). Eind dit jaar is een tiental leegstaande woningen aan de Noordendijk als tussenplek voor een jaar in gebruik genomen worden voor mensen die kunnen doorstromen uit de opvang. Ook in Zwijndrecht en Papendrecht bieden corporaties tijdelijke verhuur van sloopwoningen aan, waarbij een deel van deze woningen wordt gereserveerd voor kwetsbare doelgroepen.

In de regio zijn verschillende gemeenten bezig met verkenning of uitwerking van tijdelijke plekken of voorzieningen, maar er is tot nu nog te weinig aanbod bijgekomen. Komende jaren verwachten we verspreid over Dordrecht en de regio nog wel diverse extra woonplekken vooral voor gezinnen en jongeren waaronder ook structurele plekken (zie bijlage 1, actie 2.3 en bijlage 2) in gebruik te kunnen nemen. Zo wordt begin 2022 een tussenvoorziening met 7 woonplekken voor dakloze gezinnen geopend in Gorinchem.

De regionale uitbreiding van het convenant voor Housing First is dit jaar afgerond. Vanaf komend jaar levert dat hopelijk de gewenste 25 woningen per jaar op. Dat is een van de onderdelen van de afspraken die in de Drechtsteden, Molenlanden, Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam zijn gemaakt door de woningcorporaties in en met de 9 gemeenten. Deze afspraken bieden extra mogelijkheden om mensen die - geen aanspraak kunnen maken op bestaande voorrangregelingen- met spoed uit te laten stromen en huisvesting te bieden in combinatie met de juiste ondersteuning. Ieder jaar stellen corporaties 50 woningen beschikbaar. De regeling is maatwerk voor doelgroepen van de Agenda HKG, waaronder Housing First kandidaten.

De verkenning in een aantal gemeenten voor extra Skaeve Huse loopt en er vindt een regionale verkenning plaats voor een intramurale voorziening voor mensen met complexe (triple) problematiek. Het vinden van geschikte locaties en realisatie vraagt tijd. Terwijl daar voor een deel van de doelgroep die nu op straat en (met enige regelmaat) in de opvang verblijft, juist behoefte aan is. De gemeente Gorinchem ontwikkelt in tussentijd al wel een flexibele woonoplossing voor een viertal buitenslapers. De ontwikkeling van de ambities uit de regionale Agenda HKG gaat door. In de 8 gemeentes is een lokale projectgroep gestart die zich hiervoor inzet.

Toegangspoort Nieuwe Start

De samenwerking in Toegangspoort Nieuwe Start van GGD, sociale (wijk)teams, Sociale Dienst Drechtsteden, Avres en Leger des Heils loopt steeds beter en zorgt ervoor dat (dreigend) dak- en thuislozen sneller goede en passende hulp kunnen krijgen: bijvoorbeeld een briefadres, opvang, uitkering, ondersteuning, een tussenplek of advies. We zijn gestart vanuit hoofdlijnen, waarbij we gaandeweg in de praktijk de werkwijze nader uitwerken. De onderlinge verwachtingen over de rolverdeling in deze samenwerking waren in het begin onvoldoende helder. We zien dat nu we

enkele maanden verder zijn dat verwachtingen duidelijker zijn en nieuwe afspraken leiden tot betere samenwerking en resultaten. Ook hier zien we dat doorstroom van opvang naar wonen wel een belangrijk knelpunt is. De medewerkers van de betrokken organisaties ervaren het als een belemmering in hun werk dat het perspectief dat ze cliënten kunnen bieden op een passende duurzame (beschermde) woonplek vaak ver weg ligt. Begin 2022 laten we de samenwerking en resultaten voor de doelgroep nog uitgebreider evalueren door Onderzoekscentrum Drechtsteden. In de volgende raadsinformatiebrief informeren we u over de uitkomsten.

Preventie

Met ons programma Samen tegen Armoede zetten ook in op preventie van dakloosheid, onder andere door 'Vroeg Erop af'. Over de voortgang en evaluatie daarvan verwijs ik u naar het recente raadsvoorstel hierover (2021-0079574). We zijn verder nog bezig met de herijking van het regionale convenant Preventie huisuitzettingen, waarbij ook de Alblasserwaard aan gaat sluiten. Om inwoners die dakloos zijn of dreigen te worden en hun naasten beter te informeren over de routes voor ondersteuning zodat ze tijdig hulp kunnen vinden, is informatie op gemeentelijke websites in onze regio geplaatst, inclusief animaties (zie deze link voor Dordtse site). En er wordt gewerkt aan een vernieuwde website Thuis in de wijken voor professionals met tips en informatie.

Extra opvang

Heel dit jaar maakten we nog gebruik van het Bastionhotel (voor gezinnen en jongeren) en van de winteropvang aan de Marconiweg (in een bedrijfspand op bedrijventerrein Louter Bloemen). Voor langer gebruik zijn het pand en de locatie aan de Marconiweg niet geschikt. Door de extra doorstroom naar tijdelijk leegstaande woningen aan de Noordendijk komen weer plekken vrij aan het Kromhout, voor een deel van de mensen die nu verblijven aan de Marconiweg. Ook zitten er in het kader van de Agenda HKG nog projecten in de pijplijn waar ook dakloze gezinnen en jongeren naar kunnen doorstromen. Maar de verwachting is dat het tekort aan opvangplekken de komende 2 of 3 jaar aan de orde blijft. Doordat de woningmarkt zich nog niet op korte termijn herstelt, de realisatie van de beoogde extra woonplekken nog tijd vergt en de groei van het een aantal daklozen, ondanks extra ambities op preventie en nazorg, niet snel genoeg zal afnemen. Om zeker te zijn van voldoende plekken, ook bij winterkou, lijkt een of meer extra (al dan niet tijdelijke) locaties noodzakelijk. Daarom hebben we de opdracht gegeven voor een uitgebreid onderzoek naar mogelijkheden voor locaties voor opvang van dak- en thuislozen (grootschalig, kleinschalig, specifieke doelgroepen, tijdelijk en langdurig) in de regio Zuid-Holland-Zuid (exclusief Hoeksche Waard).

Vooruitblik

Volgend jaar gaan we het programma tussentijds evalueren en kijken waar we het programma nog moeten intensiveren. We willen daarvoor de effecten van de maatregelen tot nu toe onderzoeken, in- en doorstroom nader analyseren en de behoefte aan opvang op langere termijn op basis daarvan proberen in te schatten. Daarbij kijken we naar veranderingen in uitgangssituatie en waar tijdelijke oplossingen nodig zijn om de frictie in de transitie van opvang naar wonen op te lossen. De eerder genoemde evaluatie van Toegangspoort Nieuwe Start geeft wellicht nog aanknopingspunten voor doorontwikkeling. We willen we de scan Preventie dakloosheid, die landelijk is ontwikkeld, laten uitvoeren in onze regio om te kijken welke mogelijke instrumenten we wellicht nog niet of onvoldoende inzetten. En met professionals in de praktijk willen kijken wat we extra kunnen doen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

We informeren de raad in het tweede kwartaal van 2022 weer over de voortgang van het Uitvoeringsprogramma visie Van opvang naar wonen 2020-2025.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Alle kosten die voortvloeien uit het uitvoeren van de acties in het kader van het Uitvoeringsprogramma Visie Van opvang naar wonen 2020-2025 worden gedekt door de regionale middelen Beschermd Wonen en Opvang of de incidentele financiële bijdrage vanuit het Rijk (reserve "Brede aanpak dak- en thuisloosheid" c.q. 'Blokhuismiddelen').

Uit de reserve "Brede aanpak dak- en thuisloosheid" wordt de extra inzet die de GGD pleegt voor de Toegangspoort Nieuwe Start gesubsidieerd (€ 116.000,- in 2021). Verder zullen we extra inzet van Buddyzorg voor preventie dakloosheid bij gedetineerden financieren.

Voor de realisatie van extra woonplekken zijn voorstellen gedaan vanuit lokale projectgroepen in de diverse gemeenten. Deze worden beoordeeld in het kader van de Agenda Huisvesting Kwetsbare groepen. De uitgaven hiervoor gedekt uit regionale middelen Beschermd wonen en opvang. De reserve "Brede aanpak dak- en thuisloosheid" houden we beschikbaar voor aanvulling hierop en voor acties uit het uitvoeringsprogramma visie opvang die nog in voorbereiding zijn of nog aanvullend nodig blijken.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Toezegging 210323/T5: Raadsinformatiebrief Plan van Aanpak Leefbaarheid Kromhout en omgeving: 2x per jaar raadsinformatiebrief over voortgang visie opvang
- Raadsvoorstel 2510744 - Vaststellen Visie opvang kwetsbare groepen;
- Raadsvoorstel 2628432 - Beschikbaar stellen van extra rijksmiddelen voor de Brede aanpak dak- en thuisloosheid voor uitvoering van de visie Van opvang naar wonen 2020-2025

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester